

Oznaczenie parametrów siewu zbóż ozimych

W uprawie zbóż ozimych wymiana nasion na kwalifikowany, o dobrym potencjale genetycznym, zdrowym i jednorodnym, daje podstawę do wyprodukowania wysokich plonów o dobrej jakości. W celu wykorzystania potencjału plonowania takich nasion konieczna jest prawidłowa obsada roślin oraz termin siewu. Nie tylko poszczególne gatunki zbóż, ale również odmiany różnią się pod tym względem wymaganiami.

Siejąc poszczególne gatunki zbóż ozimych należy pamiętać że: rośliny jęczmienia i żyta powinny zakończyć fazę krzewienia do nadejścia zimy. Pszenica, fazę co najmniej 3 liści i rozpocząć fazę krzewienia, pszenżyto fazę krzewienia. Rośliny, które nie zdążą osiągnąć tej fazy przed zimą szybko tracą zdolność tworzenia płodnych pędów bocznych wiosną. Łany wysiane w opóźnionym terminie mają słabiej rozwinięty system korzeniowy i w efekcie są bardziej podatne na czynniki stresowe związane z mrozem, niedoborem wody oraz składników pokarmowych. Później nie zdołają osiągnąć odpowiedniej obsady kłosów i wyrównania ziarna. Znaczne opóźnienia w terminie siewu są możliwe tylko w uprawie pszenicy. Opóźniony termin siewu, często po burakach lub kukurydzy jest możliwy w sprzyjających warunkach (długa ciepła jesień) nawet do połowy listopada. Należy pamiętać jednak że takie siewy są dość ryzykowne.

	Żyto	Jęczmień	Pszenżyto	Pszenica
Termin siewu	10-25.IX	10-20.IX	15-25.IX	20-30.IX

Tabela. Optymalne terminy siewu w warunkach klimatycznych woj. lubelskiego.

Foto. Siew zbóż na polu doświadczalno- wdrożeniowym w Pożogu II.

Częstym błędem w technologii siewu poszczególnych odmian jest zła, najczęściej na terenie woj. lubelskiego, zbyt duża norma siewu. Powszechnie stosuje się tu obsadę w granicach 450 -600 z/m² (np. pszenicy oz : 250 - 350 kg ziarna na hektar i więcej). Błąd zbyt gęstego łanu jest już nie do naprawienia podczas wegetacji. Takie zboża bardzo trudno się prowadzi. Z reguły są mocniej porażane przez choroby, szkodniki a rośliny bardziej podatne są na wyleganie. Rośliny cierpią w wyniku dużej konkurencji o składniki pokarmowe, światło i wodę. Duża część źdźbeł, które powstaną podczas krzewienia, w późniejszej fazie rozwojowej

obumrze i nie wyda kłosów. Wraz z nimi zostaną stracone składniki pokarmowe, które dostarcza się podczas nawożenia. Dawniej, gdy materiał siewny był wymieniany bardzo rzadko, wyrażał się w związku z czym stosowanie dużych norm siewu było uzasadnione. Obecnie, chcąc osiągać zadowalające plony, należy wymieniać materiał bardzo często, najlepiej co roku (max co 2-3 lata). Z reguły taki materiał, charakteryzuje się zdolnością kiełkowania na poziomie min. 90 %, dobrym wigorem i dużym potencjałem genetycznym. Dlatego wysiewając takie nasiona w optymalnym terminie, na glebach średnich w warunkach klimatycznych woj. lubelskiego należy stosować następujące normy: pszenica ozima 320 – 360 z/m², pszenżyto ozime 260 – 330 z/m², żyto ozime populacyjne 200 – 260 z/m², jęczmień ozimy: 220 - 280 z/m². Na bardzo dobrych stanowiskach, na glebach w dobrej kulturze rolnej i dobrym (nie zbożowym) przedplonie, siejąc odmiany o wysokim potencjale krzewienia, te normy jeszcze można obniżyć nawet do poziomu: pszenica ozima - 250 z/m², pszenżyto ozime - 200 z/m², żyto ozime populacyjne – 180 z/m², jęczmień ozimy - 180 z/m².

Ilość wysiewu (kg/ha) należy zawsze obliczyć, ponieważ odmiany różnią się znacznie wielkością ziaren oraz siłą kiełkowania, co ma znaczący wpływ na ilość masy w kg.

Ilość wysiewu w kg/ha możemy obliczyć z następującego wzoru:

$$\text{ILOŚĆ WYSIEWU kg/ha} = \frac{\text{MTZ (g)} \times \text{ilość ziaren / m}^2}{\text{Zdolność kiełkowania w\%}}$$

Foto. Porównanie odmian pod względem masy tysiąca ziaren.

Oprac. Krzysztof Kurus